

Zarządzenie nr RD/Z.0201-2-2/2016
Prorektora ds. Kształcenia
Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie
z dnia 13 grudnia 2016 r.

w sprawie: formy przygotowania kierunkowych efektów kształcenia zgodnie z Polską Ramą Kwalifikacji

Na podstawie uprawnień przyznanych mi Zarządzeniem Rektora Nr R/Z.0201-16/2016 z dnia 1 września 2016 r., zgodnie z Ustawą z dnia 22 grudnia 2015 r. o *Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji* (Dz. U. z 2016 r., poz. 64), Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w *sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4 – poziomy 6-8* (Dz. U. z 2016 r., poz. 1594) oraz Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w *sprawie warunków prowadzenia studiów* (Dz. U. z 2016 r., poz. 1596), po uzyskaniu opinii Senackiej Komisji ds. Jakości Kształcenia, postanawiam co następuje:

§ 1

Kierunkowe efekty kształcenia dla cykli kształcenia rozpoczynających się od roku 2017/2018 i w latach późniejszych, winny być przygotowane w formie dokumentu, którego wzór określa załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2

1. W harmonogramie prac nad opracowaniem efektów kształcenia należy uwzględnić fakt, iż efekty te muszą być uchwalone przez Rady Wydziałów i Senat Uczelni (luty i marzec roku akademickiego poprzedzającego rok akademicki, w którym planuje się uruchomienie kierunku studiów).
2. W związku z faktem, iż w roku akademickim 2016/2017 jednostki są zobowiązane dokonać weryfikacji efektów kształcenia i skorelowania ich z opisem zgodnym z Polską Ramą Kwalifikacji po raz pierwszy, opis efektów winien być przedłożony w Dziale Nauczania i Współpracy z Oświatą najpóźniej do dnia 1 marca 2017 r.

§ 3

1. Opis zakładanych efektów kształcenia dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia musi uwzględniać:

- a. uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia określone w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji;
- b. charakterystyki drugiego stopnia określone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. *w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4 – poziomu 6-8*, w tym efekty kształcenia właściwe dla obszaru lub obszarów kształcenia, do których został przyporządkowany kierunek studiów:
 - dla kwalifikacji na poziomie 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji – w przypadku studiów pierwszego stopnia;
 - dla kwalifikacji na poziomie 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji – w przypadku studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich.

2. Opis zakładanych efektów kształcenia musi zawierać również efekty kształcenia w zakresie znajomości języka obcego.

3. Opis zakładanych efektów kształcenia dla kierunku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera winien uwzględniać również pełny zakres efektów kształcenia dla studiów o profilu ogólnoakademickim lub praktycznym, prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia.

4. Przy konstruowaniu kierunkowych efektów kształcenia, należy bezwzględnie przyporządkować kierunek do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazać dziedziny i dyscypliny naukowe lub dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia.

§ 4

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Próktor ds. Kształcenia

prof. dr hab. Bogusław Skowronek

1. Nazwa kierunku.....
2. **Obszar/y** kształcenia.....
3. Wskazanie **dziedziny nauki**, do której odnoszą się kierunkowe efekty kształcenia.....
4. **Nazwa dyscyplin/y z udziałem procentowym**
5. Sylwetka absolwenta.....
6. Cel studiów.....
7. Kierunkowe efekty kształcenia i ich odniesienie do efektów kształcenia dla obszaru/ów nauki (przygotowane zgodnie z poniższą tabelą)

Nazwa kierunku studiów.....				
Stopień studiów.....				
Profil kształcenia.....				
Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty kształcenia	Odniesienie do efektów kształcenia zgodnych z Polską Ramą Kwalifikacji		
		Symbol charakterystyk uniwersalnych I stopnia ¹	Symbol charakterystyk II stopnia ²	Symbol charakterystyk II stopnia dla obszaru/ów kształcenia ³
K_W..	WIEDZA			
K_U..	UMIEJĘTNOŚCI			
K_K..	KOMPETENCJE SPOŁECZNE			

8. Analiza zgodności opisu kierunkowych efektów kształcenia z charakterystykami I i II stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji

(przykład dla poziomu 6 PRK)

¹ Zgodnie z załącznikiem do ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2016, poz.64)

² Zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4 – poziomy 6-8 (Dz. U. z 2016 r., poz. 1594) -

³ Jak wyżej

8. Analiza zgodności opisu kierunkowych efektów kształcenia z charakterystykami I i II stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (**PRZYKŁAD** dla poziomu 6)

Uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia		Charakterystyki drugiego stopnia			Odniesienie do efektów kierunkowych
Kategorie charakterystyki kwalifikacji/ kod składowy opisu kwalifikacji na poziomie 6 PRK	Uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia dla poziomu 6 PRK	Kod składowy opisu/ Kategorie opisowe/ aspekty o podstawowym znaczeniu	Charakterystyki drugiego stopnia dla poziomu 6 PRK	Charakterystyki drugiego stopnia dla poziomu 6 PRK dla Obszaru/ów kształcenia w zakresie nauk.....	
<p>Wiedza: absolwent zna i rozumie/ P6U_W</p>	<ul style="list-style-type: none"> - W zaawansowanym stopniu – fakty, teorie, metody oraz złożone zależności między nimi - różnorodne, złożone uwarunkowania prowadzonej działalności 	<p>P6S_WG Zakres i głębokość kompletność perspektywy poznawczej i zależności</p>	<p>Charakterystyki drugiego stopnia dla poziomu 6 PRK</p>	<p>Charakterystyki drugiego stopnia dla poziomu 6 PRK dla Obszaru/ów kształcenia w zakresie nauk.....</p>	<p>Odniesienie do efektów kierunkowych</p>
		<p>P6S_WK Kontekst/ uwarunkowania, skutki</p>	<p>w zaawansowanym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu kształcenia</p>		
			<p>- fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji - podstawowe ekonomiczne, prawne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działań związanych z nadaną kwalifikacją, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego</p>		

<p>Umiejętności: absolwent potrafi/ P6U_U</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Innowacyjnie wykonywać zadania oraz rozwiązywać złożone lub nietypowe problemy w zmiennych i nie w pełni przewidywalnych warunkach - samodzielnie planować własne uczenie się przez całe życie - komunikować się z otoczeniem, uzasadniać swoje stanowisko 	<p>P6S_UW Wykorzystywanie wiedzy/ rozwiązywane problemy i wykonywane zadania</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: <ul style="list-style-type: none"> - właściwy dobór źródeł oraz informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji, - dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno- komunikacyjnych (ICT) 		
		<p>P6S_UK Komunikowanie się/ odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym</p>	<ul style="list-style-type: none"> -komunikować się z użytkiem specjalistycznej terminologii -brać udział w debacie – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich -posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego 		
		<p>P6S_UO Organizacja pracy/ planowanie i praca zespołowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> planować i organizować pracę – indywidualną oraz w zespole 		
		<p>P6S_UU Uczenie się/ planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób</p>	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie 		

<p>Kompetencje społeczne: absolwent jest gotów do/ P6U_K</p>	<p>- kultywowania i upowszechniania wzorów właściwego postępowania w środowisku pracy i poza nim</p> <p>- samodzielnego podejmowania decyzji, krytycznej oceny działań własnych, działań zespołów, i którymi kieruje, i organizacji, w których uczestniczy, przyjmowania odpowiedzialności za skutki tych działań</p>	<p>P6S_KK Oceny/ krytyczne podejście</p> <p>P6S_KO Odpowiedzialność/ wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego</p> <p>P6S_KR Rola zawodowa/ niezależność i rozwój etosu</p>	<p>-krytycznej oceny posiadanej wiedzy -uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych</p> <p>-wypełniania zobowiązań społecznych, -współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego -inicjowania działania na rzecz interesu publicznego myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy</p> <p>-odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym: - przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych, - dbałości o dorobek i tradycje zawodu</p>		
---	---	---	---	--	--

9. Proponowane minimum kadrowe

MINIMUM KADROWE						
NAZWISKO	IMIĘ	Tytuł naukowy	Tytuł zawodowy	zakres	dziedzina	specjalność

10. Rekomendowane sposoby ewaluacji efektów kształcenia.

Komentarz do wybranych punktów:

Ad. 5.

Ogólna charakterystyka absolwenta pod kątem posiadanej przez niego wiedzy, wykazywanych umiejętności oraz kompetencji społecznych, która jest kompatybilna z kierunkowymi efektami kształcenia. Elementy składające się na sylwetkę absolwenta powinny zostać wyrażone w stronie czynnej z wykorzystaniem tzw. czasowników opisujących działanie (np. „absolwent analizuje/rozumie/stosuje...”). Należy przedstawić również możliwe drogi rozwoju zawodowego, do których przygotowuje dany kierunek studiów. Nie należy stosować określeń „absolwent powinien...”, „absolwent będzie wiedział...”.

Ad. 6.

Ogólne określenie celu studiów w zakresie przekazywanej wiedzy, doskonalonych umiejętności i rozwijanych kompetencji społecznych, który powinien pozostawać w ścisłym związku z projektowanymi efektami kierunkowymi.

Ad. 7., Ad. 8.

Kierunkowe efekty kształcenia winny odzwierciedlać koncepcję danego kierunku studiów. Zapis efektów kształcenia powinien odbywać się z wykorzystaniem tzw. czasowników opisujących działanie (czasowników operacyjnych), które odnoszą się do czynności realizowanych przez studenta w procesie kształcenia. Projektowane efekty powinny harmonizować językiem Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Wiedza	zna, wykazuje, posiada, rozumie, objaśnia, definiuje, orientuje się, ma, opanował, wie etc.
Umiejętności	doskonali, zdobywa, pogłębia, formułuje, posługuje się, posiada, potrafi, stosuje, analizuje, interpretuje, wykorzystuje, dobiera, systematyzuje, argumentuje, uzasadnia,

	komunikuje się, korzysta, określa, ocenia, tłumaczy etc.
Kompetencje społeczne	dostrzega, uznaje, szanuje, dąży, wykazuje, docenia, rozumie, rozwija, propaguje, podejmuje się, jest zdolny, potrafi, jest gotów, radzi sobie, ma świadomość, uczestniczy, etc.

Ad. 10.

Sposoby ewaluacji efektów kształcenia powinny być dostosowane do specyfiki kierunku studiów, profilu oraz poziomu kształcenia. Spośród form kontroli bieżącej (prowadzonej na poszczególnych zajęciach) i okresowej (po zakończeniu kursu, semestru) można **przykładowo** wymienić:

Dla form ustnych:

- krótkie wypowiedzi na zadane pytania,
- szersze wypowiedzi, będące efektem samodzielnego opracowania problemu (tzw. referaty ustne),
- wystąpienia (prezentacje),
- udział w dyskusjach i debatach,
- egzaminy ustne podsumowujące całość kursu.

Dla form pisemnych:

- krótkie prace pisemne,
- prace pisemne zaliczeniowe (np. prace proseminaryjne, prace seminaryjne),
- testy sprawdzające wiedzę i umiejętności,
- publikacje naukowe.

Dla innych form aktywności:

- projekty badawcze,
- prezentacje multimedialne,
- realizacja zadań i rozwiązywanie problemów w ramach praktyk.